

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **E. K.**, narozen X
státní příslušník Ruské federace
bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Leonidem Kušnarenkem
sídlem Polská 1090/4, Vinohrady, Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Nusle, Praha 4

za účasti: **N. K.**, narozena X
státní občanka České republiky
bytem X

o **žalobě proti rozhodnutí** žalované ze dne 22. 11. 2023, č. j. MV-37971-22/SO-2023,

takto:

- I. JUDr. D. K., narozen X, bytem X, není osobou zúčastněnou na řízení.
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 22. 11. 2023, č. j. MV-37971-22/SO-2023, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 16 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Leonida Kušnarenka.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná žalobci podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 261/2021 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zrušila platnost povolení k trvalému pobytu, neboť je důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu.
2. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že obdržela informace vztahující se k osobě žalobce (v režimu „DŮVĚRNÉ“), informacím byla přiřazena č. j. X, č. j. X a č. j. X. Tyto informace podle žalované popisují skutečnosti, na základě nichž nelze než dospět k závěru, že žalobce ohrožuje bezpečnost ČR. Nežádoucí osobní jednání žalobce bylo shledáno v jeho nežádoucí činnosti, z důvodu vazeb na zpravodajské služby státu jeho původu, které jsou v rozporu s bezpečnostními zájmy ČR, a existuje důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu. Tato informace byla jediným podkladem napadeného rozhodnutí. Žalovaná nebyla oprávněna zkoumat pravdivost utajované informace, byla povinna zabývat se její věrohodností, přesvědčivostí a relevantností. Informace obsahuje popis konkrétních skutkových zjištění učiněných příslušnou službou, popisuje konkrétní jednání žalobce, včetně jeho přesného časového rámce, jednání je popsáno do detailu a působí věrohodně a přesvědčivě. Jednání žalobce je relevantní ve vztahu k důvodu napadeného rozhodnutí, kterým je nebezpečí, jež představuje pro bezpečnost ČR a jejích obyvatel. Směřuje proti nejzákladnějším hodnotám společnosti, které jsou chráněny trestním právem. Informace popisuje konkrétní jednání žalobce, která jsou schopna ve svém souhrnu přivodit nebezpečí pro ČR a její obyvatele. V informaci jsou uvedena konkrétní skutková zjištění, popisuje opakovaná jednání žalobce, kterých se měl v průběhu posledních let soustavně dopouštět. Informace završuje důvod se domnívat, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu i v budoucnu, což podtrhuje pravdivost údajů uvedených v informaci a nasvědčuje její věrohodnosti. Skutečnosti uvedené v utajované informaci lze podřadit pod pojem „hrozba pro bezpečnost státu“. Podle čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. (dále jen „ústavní zákon č. 110/1998 Sb.“) se ohrožením bezpečnosti rozumí ohrožení svrchovanosti a územní celistvosti státu, jeho demokratických základů a životů, zdraví a majetkových hodnot, přičemž z utajovaných informací vyplývají skutečnosti, že žalobce představuje nebezpečí pro bezpečnost ČR. Žalobce by tedy mohl být způsobilý ohrozit zájem chráněný ústavním zákonem č. 110/1998 Sb. Žalovaná s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) dále uvedla, že někdy pro závěr o existenci bezpečnostního rizika postačí zjištění, že je pravděpodobné, že příslušná zákonem předvídaná skutková podstata byla naplněna, ovšem pouze v případě, že taková eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění a že se jeví být významně pravděpodobnější než jiná v úvahu připadající vysvětlení. Řízení ve věcech pobytu cizinců v EU nutně sestává z posouzení řady skutečností, různých aspektů dosavadního jednání cizince a jeho plánů do budoucna, přičemž ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti státu musí být bez výjimky zkoumána. S ohledem na povahu národní bezpečnosti jako ústavně zaručeného veřejného statku nemohou být jeho poživatelé (osoby přítomné na území ČR) nikdy vyloučeny z požívání tohoto statku. Podle Ústavního soudu, vychází-li rozhodnutí ve věci trvalého

pobytu z utajovaných informací, rozsah jeho odůvodnění musí tuto skutečnost nutně reflektovat, jinak by byl účel utajení zmařen.

3. K námitkám žalobce uplatněným v předcházejícím správním řízení žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že podání Městskému státnímu zastupitelství v Praze neobsahovalo vylíčení jakýchkoliv rozhodných skutečností, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru, že ve věci panuje podezření na jednání, které by bylo možné podřadit pod skutkovou podstatu některého z trestných činů dle zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Předcházející správní řízení žalovaná vedla pouze se žalobcem. Žalobci byl povolen trvalý pobyt jako příslušníku třetího státu, a nikoliv jako rodinnému příslušníku občana EU, a tento pobytový status žalobce je napadeným rozhodnutím rušen. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států tak na žalobce nedopadá. Utajované informace nebyly součástí správního spisu a žalovaná ani nemohla umožnit žalobci se seznámit s jejich obsahem. Bezpečnostní složka, která informaci žalované poskytla, uvedla, že by byl účel jejího utajení zmařen, pokud by se s ní žalobce seznámil. Žalovaná o této skutečnosti učinila záznam poukazující na existenci takovéto informace jako podkladu pro vydání rozhodnutí a v obecné rovině uvedla, co z této informace vyplývá. Žalovaná nemohla žalobci poskytnout utajovanou informaci k seznámení ani mu jinak komunikovat její obsah, seznámení žalobce s těmito informacemi by zmařilo účel jejich utajení.
4. Dále se žalovaná zabývala posouzením přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života. S ohledem na nebezpečí, které žalobce podle žalované představuje, však zásah nepřiměřeným neshledala.

Obsah žaloby

5. Úvodem žalobce konstatuje, že napadené rozhodnutí je vystavěno na utajované informaci od zpravodajské služby. Je přesvědčen, že tyto informace neobsahují žádné údaje o zdrojích informací a způsobu jejich získání potřebné pro ověření jejich věrohodnosti. Zpravodajská služba takové údaje není schopna předložit. Tvrzení s odkazem na „operativní činnost“ nemůže být podkladem pro zrušení trvalého pobytu. Ze shromážděných podkladů nevyplývá důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu. Rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu by mělo být přezkoumatelné, čili splňovat požadavky na odůvodnění. To by mělo obsahovat úvahy, jakými se žalovaná řídila, zejména v čem spatřuje důvodnost nebezpečí pro bezpečnost státu. Pouhý odkaz na informace zpravodajských služeb, jako tomu je v případě řízení o udělení státního občanství, nestačí. Pouze zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů hovoří o tom, jak získávat důkazy a jak lze dospět k odůvodnění správního rozhodnutí. Jeho obcházení by bylo porušením čl. 36 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.) a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.). Důvodnost nebezpečí pro bezpečnost státu měla být jednoznačně prokázána.
6. Žalobce dále uvádí, že je nutno vyvažovat legitimní zájmy na bezpečnosti státu a na plném přezkumu rozhodnutí vycházejících z utajovaných informací. Zpravodajské služby byly oprávněny předat informace o důvodném nebezpečí ze strany žalobce orgánům činným v trestním řízení. Žalobce po celou dobu svého pobytu na území ČR nebyl v postavení osoby podezřelé, obviněné, nebyl ohledně trestné činnosti proti ČR prověřován. Žalobce podal podnět k Nejvyššímu státnímu zastupitelství a vrchnímu státnímu zastupitelství

k prošetření skutečností nasvědčujících spáchání protiprávního jednání ze strany žalobce, avšak obviněn nebyl ani mu nebylo sděleno podezření. Tímto podnětem eliminoval domnělou hrozbu pro ČR. Organům činným v trestním řízení nic nebrání vyžádat si utajované informace a zvolit další zákonný postup. Tyto skutečnosti měla žalovaná zohlednit.

7. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí mohlo být vydáno pouze na základě posouzení jednotlivých případů a kvalifikovanějších úvah, ke kterým vedle pouhé možnosti ohrožení bezpečnosti přistupuje nutnost „důvodného nebezpečí“. Nejde o hypotetickou možnost. Možnost ohrožení musí být přítomná a důvodně předpokládána. Taková situace by nastala například v případě (i) odsouzení pro trestný čin s trestní sazbou trestu odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku; (ii) důvodného podezření ze spáchání závažného trestního činu; (iii) konkrétních důvodů o úmyslu spáchat závažné trestné činy.
8. Žalobce rovněž uvádí, že jde-li o jeho vazby na zpravodajské služby státu jeho původu, jedná se o nepravdivé tvrzení, v souvislosti s nímž požádal státní zastupitelství o prošetření. Pokud je označován za osobu spojenou se zpravodajskými službami státu původu, je nutné tyto skutečnosti prověřit podle norem trestního práva. Pokud informace zpravodajských služeb nebyly potvrzeny v rámci trestně právního prověřování, je předčasné činit jakékoliv závěry. Pokud zpravodajská služba uvede, že použila určitý počet zdrojů a zhodnotí jejich spolehlivost, míra takové neurčitosti neumožňuje učinit si představu o věrohodnosti informací. Napadené rozhodnutí neobsahuje ani náznak nebezpečí pro bezpečnost ČR a jejích obyvatel ze strany žalobce. V posledním roce byl zahájen větší počet řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu, přičemž právo EU brání omezení práva pobytu založenému na důvodech generální prevence, o kterém je rozhodnuto s cílem odradit ostatní cizince, aniž by bylo přihlédnuto k osobnímu chování pachatele, trestnému činu nebo nebezpečí, které představuje pro veřejný pořádek. Žalobce je za více než 20letou historii svého pobytu na území ČR zcela bezúhonnou osobou.
9. Dále žalobce odkazuje na závěry obsažené v rozsudcích NSS ze dne 31. 8. 2023, č. j. 1 Azs 87/2023-32, a Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2023, č. j. 10 A 11/2023-54, jejichž závěry jsou analogicky aplikovatelné v jeho věci. Podle žalobce by měl soud učinit dotaz na zpravodajskou službu, proč informace nebyly organům činným v trestním řízení postoupeny. Rovněž je namístě, aby soud doplnil dokazování a provedl výslech žalobce.
10. Žalobce se závěrem domáhá též přezkumu nezbytnosti zásahu do jeho práv včetně práva na soukromý a rodinný život. Žalobce žije na území ČR s manželkou (osoba zúčastněná na řízení) a dvěma syny, z nichž jeden je státním občanem ČR. Zároveň má žalobce na území ČR majetek.

Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhuje její zamítnutí. Uvádí, že informace poskytnuté bezpečnostní složkou popisují skutečnosti, podle kterých žalobce ohrožuje bezpečnost ČR. Taková skutečnost je důvodem pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. Nežádoucí jednání žalobce bylo shledáno v jeho vazbách na zpravodajské služby země jeho původu, které jsou v rozporu s bezpečnostními zájmy ČR. Existuje důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu. Informace obsahují popis konkrétních skutkových zjištění učiněných příslušnou službou, popisují konkrétní jednání žalobce, včetně jeho přesného časového rámce. Jednání je popsáno do detailu a působí věrohodně a přesvědčivě. Jednání žalobce směřuje proti nejzákladnějším hodnotám společnosti, které jsou chráněny

trestním právem. Informace popisují konkrétní jednání žalobce, která jsou ve svém souhrnu schopna přivodit nebezpečí pro ČR a její obyvatele. Informace popisují opakovaná jednání žalobce, kterých se měl v průběhu posledních let soustavně dopouštět. Žalobce by tak mohl ohrozit bezpečnost státu i v budoucnu. Skutečnosti uvedené v utajovaných informacích lze podřadit pod pojem „hrozba pro bezpečnost státu“. Ten je obsažen v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb. Z utajovaných informací vyplývají skutečnosti, podle kterých žalobce představuje nebezpečí pro bezpečnost ČR. Žalobce by svým jednáním mohl být způsobilý ohrozit zájem chráněný ústavním zákonem č. 110/1998 Sb. Pro naplnění důvodu pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobci není rozhodující, zda se žalobce takového jednání dopouští či v minulosti dopustil, ale postačí pouze hrozba takového jednání. Obsah utajovaných informací vypovídá o tom, že žalobci musí být alespoň v části známo, co je v nich uvedeno (v nežádoucí činnosti, a to z důvodu vazeb na zpravodajské služby země jeho původu). Informace jsou z pohledu požadavků na přesvědčivost, relevanci a věrohodnost pro účely napadeného rozhodnutí dostačující. Žalovaná v nich nenašla rozpory nebo nesrovnalosti. Zrušení trvalého pobytu nezakazuje žalobci kontakt s rodinou, popřípadě s osobami, se kterými si během svého pobytu vytvořil vazby. Žalobce žije v ČR dlouhodobě, avšak za daných podmínek nelze délku pobytu považovat za skutečnost, která by mohla zapříčinit nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobci byl na území ČR povolen trvalý pobyt jako příslušníku třetího státu, a nikoliv jako rodinnému příslušníku občana EU.

Replika žalobce

12. Žalobce v replice uvádí, že žalovaná opakuje argumenty uvedené v napadeném rozhodnutí. Žalobce jako osoba, která nemá žádné vazby na zpravodajské služby země jeho původu, má za to, že pokud by hypoteticky byl osobou s vazbami na tyto zpravodajské služby, tak blíže nespecifikovaná příslušná služba měla možnost zajistit dostačující důkazní materiál, aby přistihla žalobce na místě činu, a k prověřování jeho jednání v rámci trestního řízení. Situace, kdy neznámá služba, která má jednoznačně do detailů popsané několikaleté intenzivní a soustavné jednání žalobce, tyto informace nevyužije k zahájení trestního stíhání, se jeví jako „surrealistická“. Žalobce podal trestní oznámení na svoji osobu a ani v jednom případě nedošlo k prověřování těchto skutečností. Žalovaná zmiňuje vazby na zpravodajské služby země jeho původu, ale nespecifikuje, o jaké zpravodajské služby se jedná a v jakém postavení se má žalobce nacházet. Tvzení žalované jsou fabulace. Důvodnost nebezpečí by měla být jednoznačně prokázána. K použití informací od zpravodajských služeb jako důkazů bez dalšího zkoumání se obdobně staví i odborná literatura. Je namístě, aby soud případně provedl výslech žalobce za účelem objektivního zjišťování pravdivosti a věrohodnosti těchto informací. Žalobce se v žalobě podrobně vyjádřil k zásahu do rodinného života, ale žalovaná jeho tvrzení nevyvrátila. Zrušení oprávnění k trvalému pobytu na základě obecných obvinění týkajících se narušení státní bezpečnosti založených na informacích od neidentifikovaných zpravodajských služeb není izolovaným incidentem. Tento fenomén není sporadický. Žalobce navrhuje, aby soud učinil dotaz na Ministerstvo spravedlnosti ohledně počtu zahájených trestních řízení pro aktivity ohrožující státní bezpečnost. V důsledku nepřítomnosti konkrétních důkazů a nedostatečné transparentnosti řízení napadené rozhodnutí vykazuje s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva závažné nedostatky ve vztahu k principům spravedlivého procesu. Žalobce žádá soud o pečlivý a kritický přezkum dostupných informací, a to v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a principy právního státu.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

13. Osoba zúčastněná na řízení (manželka žalobce) uvedla, že napadené rozhodnutí se jí bezprostředně týká. Se žalobcem žije ve společné domácnosti a žalobce jí vzhledem k jejímu pokročilému věku a nepříznivému zdravotnímu stavu pomáhá s vedením domácnosti. Je manželkou žalobce od roku 1976 a od roku 1999 oba žijí v ČR. Ani jeden z nich nikdy neměl problémy se zákonem a neprováděl rozvratnou činnost. Žalobce v roce 2007 přišel o práci ve společnosti s ruským kapitálem, jelikož se nehodlal podílet na protizákonných aktivitách. Napadené rozhodnutí představuje nucené vycestování z území ČR, neboť získání jiného pobytového oprávnění není možné. Nedokáže si představit, jakým způsobem by se mohla se žalobcem v době absence přímého spojení se zemí původu žalobce a uzavírání hraničních přechodů stýkat. Její zdravotní stav a finanční možnosti jí neumožňují cestování přes třetí země. Žalovaný se jí nedotázal, jak zrušení trvalého pobytu žalobci zasáhne do jejího života, což porušuje její právo na ochranu soukromého a rodinného života občanů EU. Zrušení trvalého pobytu žalobci představuje jednoznačný zásah do jejího rodinného života. Domáhá se proto zrušení napadeného rozhodnutí.

Posouzení žaloby soudem

14. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
15. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na skutečnost, že podkladem napadeného rozhodnutí byly utajované informace, nebyl soud, pokud jde o jejich hodnocení a přezkum, vázán uplatněnými žalobními body (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 As 5/2008-63, č. 1951/2009 Sb. NSS). Ve zbylém rozsahu soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
16. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro to byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
17. Žaloba je důvodná.
18. Před vlastním posouzením žaloby považuje soud za potřebné v obecné rovině vytknout před závorku následující:
19. NSS například v rozsudku ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 Azs 47/2022-33, uvedl, že „na Ukrajinu dne 24. 2. 2022 zaútočila vojska Ruské federace a vypukla válka, která zasahuje celé její území. Z Ukrajiny proudí do Evropy milióny uprchlíků. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v Evropě po roce 1945 obdobu. [...] Probíhající ruská invaze na Ukrajinu je přitom notorietou, kterou není třeba dokazovat.“
20. Evropská rada tento útok země původu žalobce označila za „nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi Ruska vůči Ukrajině“ [srov. např. Závěry Evropské rady. Mimořádné zasedání Evropské rady (24. února 2022), Brusel 24. února 2022 (OR. en), EUCO 18/22, CO EUR 16 CONCL 3]. V rámci Rady Evropy na základě závěrů Parlamentního shromáždění ze dne 15. 3. 2022 o důsledcích agrese Ruské federace vůči Ukrajině [Opinion 300 (2022)] Výbor ministrů rozhodl dne 16. 3. 2022 o zániku členství Ruské federace v Radě Evropy z důvodu její agrese vůči Ukrajině [Resolution CM/Res(2022)2 on the cessation of the membership of the Russian Federation to the Council of Europe].
21. Vedle toho je skutečností obecně známou, kterou není třeba dokazovat a o níž dlouhodobě

informují rovněž česká média veřejné služby, že Ruská federace zařadila ČR na *seznam nikoli přátelských zemí*.

22. Za takové situace se soudu závěr, že činnost občana Ruské federace s povoleným trvalým pobytem na území ČR pro zpravodajské služby Ruské federace může vyvolat důvodné nebezpečí, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost státu (tj. ČR), nejeví jako nelogický a neodůvodněný.
23. V projednávané věci je však rozhodnou zejména otázka, zda skutečnosti obsažené v utajovaných informacích skutečně odůvodňují závěr o existenci důvodného nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu.
24. Soud již v rámci věcného posouzení žaloby předně připomíná závěry judikatury, podle kterých při rozhodování na základě utajovaných informací zprávy zpravodajských služeb nemohou být „*pouze vyjádřením názoru jejich zpracovatele, bez patřičného skutkového podkladu zachyceného ve spise a soudem ověřitelného*. Žalovaný i správní soudy musí mít možnost zhodnotit věrohodnost a přesvědčivost zpravodajské informace a její relevanci ve vztahu k bezpečnostnímu řízení“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 3. 2016, č. j. 4 As 1/2015-40, č. 3667/2018 Sb. NSS, bod 32; zdůraznění přidáno zdejší soudem). Tyto informace by tak měly obsahovat popis zdroje získaných informací a způsobu jejich získání, včetně popisu okolností a důvodů, pro které má policejní orgán nebo zpravodajská služba uvedené informace za věrohodné. Smyslem a účelem soudní kontroly rozhodování na základě utajovaných informací je především zajistit, aby k tomu byly používány pouze informace skutečné a věrohodné, ne vyfabulované. Tyto informace musí poskytovat dostatečně přesný a spolehlivý skutkový základ pro právní posouzení věci (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 2 Azs 259/2019-28, bod 22). Dále v bodě 12 rozsudku ze dne 4. 11. 2021, č. j. 10 Azs 270/2021-54 NSS v návaznosti na prejudikaturu (shodně též rozsudek ze dne 22. 9. 2021, č. j. 1 Azs 153/2021-78) dovodil: „*Je třeba přesněji uvést fakta (mimo jiné místní a časové údaje), zdroj a způsob jejich zjištění či ověření, popisující chování, jednání či další činnosti stěžovatele, případně dalších osob, a ty odlišit od názoru zpracovatele na to, co z nich vyplývá či co se dá dovodit. Teprve takto zpracovaná a poskytnutá informace dovolí soudu přezkoumat správnost závěru správních orgánů, že s osobou stěžovatele v případě jeho dalšího pobytu na území je spojeno riziko ohrožení bezpečnosti České republiky.*“ (zdůraznění přidáno zdejší soudem).
25. Smyslem a účelem soudní kontroly rozhodování na základě utajovaných informací je tak především zajistit, aby k tomu byly používány pouze informace skutečné a věrohodné a ne vyfabulované a aby tyto informace poskytovaly dostatečně přesný a spolehlivý skutkový základ pro právní posouzení věci (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2020, č. j. 6 Azs 226/2020-30). Za takových okolností by si již soud mohl učinit úsudek, zda jsou informace natolik věrohodné, aby mohly zasáhnout do osudu žalobce v podobě zrušení jeho pobytového oprávnění. Jakkoliv tedy není po příslušných orgánech požadován důkaz jistoty pravdivosti informací, musí být tyto informace podepřeny konkrétností, specifikací zdrojů a uvedením dalších okolností podporujících věrohodnost informace, aby existoval dostatečný podklad pro závěr, že daná eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2016, č. j. 3 Azs 239/2015-35).
26. Po pečlivém prostudování a řádném posouzení utajovaných informací (evidovaných pod č. j. X, č. j. X a č. j. X), s nimiž se soud seznámil dne 22. 1. 2024 a opakovaně dne 19. 3. 2024 a z nichž žalovaná vycházela, dospěl soud k názoru, že utajované informace shora popsané

požadavky v žádném případě nesplňují. Tyto informace neskytají dostatečný podklad pro závěr, který žalovaná učinila, tedy že žalobcův pobyt na území ČR může představovat ohrožení bezpečnosti státu.

27. Soud tak na jedné straně shledal z obsahu správního spisu dosti čitelnou a přehlednou „cizineckou historii“ žalobce, který legálně pobývá na území ČR mnoho let, nemá problémy se zákonem, se závazky vůči ČR, je zde integrován a integrována je zde i jeho rodina (manželce a jednomu ze synů bylo uděleno státní občanství ČR). Na druhé straně je zde utajovaná informace jako jediný důvod pro zrušení trvalého pobytu.
28. Utajovaná informace však obsahuje jen stručné tvrzení, z nichž původce informací dovozuje závěr o existenci důvodného nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost ČR. Toto tvrzení je sice opřené o (velmi vágní) popis skutečností, z nichž vychází, a které by obecně bylo možno považovat z hlediska bezpečnosti ČR za závažné (srov. výše). Utajovaná informace ovšem kromě obecně uvedeného časového rámce, kdy mělo k jednání žalobce docházet, postrádá jakékoliv další důležité údaje ohledně zdroje těchto informací, místa, kde mělo k danému jednání docházet, konkrétnějšího popisu způsobu, jakým k jednání žalobce docházelo, přesnější vymezení kvality a kvantity žalobcova jednání (intenzity žalobcova jednání) a další relevantní údaje, na jejichž základě by mohl být potvrzen závěr žalovaného, že žalobce skutečně představuje hrozbu pro bezpečnost ČR. Tyto informace nedávají soudu, který „supluje obhajobu“, a musí tak namísto ní ověřit věrohodnost a přesvědčivost skutkových zjištění, záruku, že jde o informace věrohodné a dostatečně přesvědčivé. Je třeba přesněji uvést fakta, zdroj a způsob jejich zjištění či ověření, popisující chování, jednání či další činnosti žalobce, případně dalších osob, a ty odlišit od názoru zpracovatele na to, co z nich vyplývá či co se dá dovodit. Teprve takto zpracovaná a poskytnutá informace dovolí soudu přezkoumat správnost závěru správního orgánu, že s osobou žalobce v případě jeho dalšího pobytu na území je spojeno riziko ohrožení bezpečnosti ČR.
29. Konstatovala-li tedy žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že utajovaná informace obsahuje popis konkrétních skutkových zjištění učiněných zpravodajskou službou, popisuje konkrétní jednání účastníka řízení, včetně přesného časového rámce, kdy do detailu popsané jednání působí věrohodně a pokud jde o rozsah poskytnutých informací též přesvědčivě, nelze než konstatovat, že tento skutkový závěr nemá dostatečnou oporu ve správním spisu. Skutková nedostatečnost opírající se o převážně nekonkrétní fakta musí být v tomto řízení odstraněna nejspíše vyžádáním informace nové, která bude prosta vytýkaných nedostatků a umožní žalované znovu komplexně zhodnotit, zda žalobce při svém pobytu na území může ohrozit bezpečnost státu. Zjištěnou vadu bude třeba napravit ve správním řízení.
30. Pokud jde o výhrady žalobce k posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, které jsou v zásadě obsahem zbývajících žalobních námitek a k nimž směřují některé žalobcovy důkazní návrhy, soud neshledává možným se jimi blíže zabývat. Povinnost posoudit dopad rozhodnutí ve věci pobytového oprávnění cizince do jeho soukromého a rodinného života slouží jako korektiv, který nastupuje teprve v případě, kdy jsou splněny podmínky pro zrušení povolení k trvalému pobytu. Jak vyplývá ze shora uvedeného, primární důvod, na kterém správní orgány založily svá rozhodnutí, neobstál. Vzhledem k tomu, že za dané situace dosud nebyl prokázán zákonný podklad pro vydání napadeného rozhodnutí, bylo by předčasné se zásahem do soukromého a rodinného života žalobce vůbec zabývat. Hodnocení přiměřenosti napadeného rozhodnutí totiž představuje vyvažování dvou protichůdných zájmů (veřejného zájmu na ochraně bezpečnosti státu a individuálního zájmu cizince na ochraně jeho soukromého a rodinného života). Toto

hodnocení tak nelze učinit za situace, kdy jedna „miska vah“, na níž má ležet prokázaný veřejný zájem, dosud zůstala zcela prázdná.

K procesnímu postavení syna žalobce

31. Výrokem I soud rozhodl, že JUDr. D. K. (syn žalobce) není osobou zúčastněnou na řízení. V podání doručeném soudu dne 8. 2. 2024 uvedl, že je občanem ČR a žije ve společné domácnosti se svými rodiči (žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení), k nimž má silné citové vazby a jimž pomáhá s vedením domácnosti. Poukázal na vzájemnou vyživovací povinnost předků a potomků a skutečnosti, kterými se snaží vyvrátit závěry žalované uvedené v napadeném rozhodnutí. Napadené rozhodnutí zasahuje do jeho práva na ochranu soukromého a rodinného života, proto požaduje, aby je soud zrušil.
32. Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.
33. Podle § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.
34. Z judikatury správních soudů vyplývá, že ve věcech pobytu cizinců svědčí postavení osoby zúčastněné na řízení podle § 34 s. ř. s. těm rodinným příslušníkům cizince, kteří mohou být soudem přezkoumávaným rozhodnutím *přímo dotčeni na svých právech a povinnostech*. V takových případech jde předně o právo na rodinný, popřípadě soukromý, život. Jedná se například o případy rodinných příslušníků jakožto osob usilujících o sloučení rodiny, kteří jsou primárními nositeli oprávnění ke sloučení (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 2. 2022, č. j. 5 Azs 308/2020-76), nebo rodinných příslušníků občanů EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 301/2015-26). Syn žalobce však dostatečně netvrdí a ze správního spisu nevyplývají okolnosti vedoucí k závěru, že může být napadeným rozhodnutím přímo dotčen na svém právu na rodinný život. Z jeho tvrzení neplyne, že by vztah mezi žalobcem a jeho synem (občanem ČR/EU) byl jedním z těch, které jsou uvedeny v § 15a zákona o pobytu cizinců definujícím rodinné příslušníky občanů EU. Dovodit z nich pak nelze ani to, že by na něj dopadaly tzv. extrateritoriální účinky čl. 7 Listiny základních práv EU (Úřední věstník Evropské unie 2012/C 326/02), čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod či čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod garantujících ochranu soukromého a rodinného života.
35. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (jejíž závěry lze přiměřeně vztáhnout i k čl. 7 Listiny základních práv EU a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jsou velmi přísné a mnohdy nestačí ani to, že cizinec v daném státě delší dobu žije a má tam rodinný nebo soukromý život (srov. např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98; srov. také např. rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016-48, či ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs 205/2018-25). Kromě toho pro případy zbavení oprávnění k pobytu či vyhoštění cizích státních příslušníků zahrnuje čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zpravidla pouze jádro (hlavní část) rodiny žijící skutečným rodinným životem (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 10. 2003, *Slivenko proti Lotyšsku*, stížnost č. 48321/99, bod 94). Pojem rodinného života není Úmluvou o ochraně

lidských práv a základních svobod definován, je však vykládán poměrně extenzivně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Vztahem zakládajícím rodinný život je především vztah manželů v zákonném a skutečném manželství, přičemž důraz je kladen na fungující (nikoliv pouze formální) rodinné vztahy (srov. např. *K. proti Spojenému království*, rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ze dne 15. 10. 1986, stížnost č. 11468/85). Fungující reálné vztahy mezi rodiči a jejich dětmi do kategorie rodinného života spadají taktéž. Rodinu však tvoří primárně rodiče a *nezletilé děti* (srov. Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 872). Ačkoliv není vyloučeno, že pod ochranu rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod budou s ohledem na okolnosti případu spadat i širší rodinné vztahy, musí zde přistoupit další významná okolnost jako například prvek závislosti (na výživě či osobní péči) apod. Syn žalobce pouze obecně tvrdí, že žije s rodiči a pomáhá jim s vedením domácnosti (ač uvádí jinou adresu pobytu než žalobce). Soud proto neshledal, že by se jednalo o tak výjimečný případ, který by vedl k závěru o přímém dotčení práv syna žalobce napadeným rozhodnutím.

36. Syn žalobce tak nesplňuje podmínky pro to, aby mohl vystupovat jako osoba zúčastněná na řízení, neboť nemůže být rozhodnutím soudu v projednávané věci dotčen na žádném svém subjektivním veřejném právu. Proto soud v souladu s § 34 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že osobou zúčastněnou na řízení není.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Vzhledem k výše uvedenému soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzala žalovaná za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Zároveň věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení. S ohledem na zjištěné vady v procesním postupu a při zjišťování skutkového stavu soud neprováděl žalobcem navržené důkazy, neboť by to bylo nadbytečné za daného stavu, kdy dosud nebyla najisto postavena existence zákonného důvodu pro zrušení žalobcova povolení k trvalému pobytu.
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 16 342 Kč. Tato částka se skládá ze zaplacených soudních poplatků v celkové výši 4 000 Kč a nákladů zastoupení ve výši 12 342 Kč. Ty tvoří odměna za tři úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a repliky podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a dále náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobce je plátce DPH. Žalobci proto náleží rovněž náhrada za tuto daň ve výši 2 142 Kč (21 % z částky 10 200 Kč). Náhradu nákladů řízení soud uložil žalované zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s.).
39. Vzhledem k tomu, že soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, nevzniklo jí ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů. Stejně tak soud neshledal ani existenci důvodů hodných zvláštního zřetele a ani osoba zúčastněná na řízení takové důvody netvrdila.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. března 2024

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce